

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

НАКАЗ

м. Київ

21 12 20 18 р.

№ 1433

Про затвердження стандарту
вищої освіти за спеціальністю
022 «Дизайн» для другого
(магістерського) рівня вищої освіти

Відповідно до частини шостої статті 10, підпункту 16 частини першої статті 13 Закону України «Про вищу освіту», з урахуванням Методичних рекомендацій щодо розроблення стандартів вищої освіти, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України від 01.06.2016 р. № 600 (в редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 21.12.2017 р. № 1648), та рішення Колегії Міністерства освіти і науки України від 24.04.2018 р., протокол № 4/3-4,

НАКАЗУЮ:

1. Затвердити стандарт вищої освіти за спеціальністю 022 «Дизайн» галузі знань 02 «Культура і мистецтво» для другого (магістерського) рівня вищої освіти, що додається.

2. Установити, що стандарт вищої освіти, затверджений пунктом 1 цього наказу, вводиться в дію з 2018/2019 навчального року.

3. Контроль за виконанням цього наказу покласти на заступника Міністра Рашкевича Ю. М.

Міністр

Л. М. Гриневич

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ Міністерства
освіти і науки України

21.12.2018 р. № 1433

СТАНДАРТ ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ

РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ	Другий рівень <small>(назва рівня вищої освіти)</small>
СТУПІНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ	МАГІСТР <small>(назва ступеня вищої освіти)</small>
ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ	02 Культура і мистецтво <small>(шифр та назва галузі знань)</small>
СПЕЦІАЛЬНІСТЬ	022 Дизайн <small>(код та найменування спеціальності)</small>

Видання офіційне

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Київ
2018

I. ПРЕАМБУЛА

Стандарт вищої освіти другого (магістерського) рівня, галузі знань 02 «Культура і мистецтво» за спеціальністю 022 «Дизайн».

Затверджено та введено в дію Наказом Міністерства освіти і науки України від 21.12.2018 р. № 1433.

Розробники стандарту — члени підкомісії спеціальності 022 «Дизайн» науково-методичної комісії з культури і мистецтва сектору вищої освіти Науково-методичної ради Міністерства освіти і науки України та додатково залучені фахівці:

- Антонович Євген Антонович — завідувач кафедри дизайну Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв (*голова підкомісії*);
- Іваненко Тетяна Олександрівна — завідувач кафедри графічного дизайну Харківської державної академії дизайну і мистецтв (*секретар підкомісії*);
- Корсунський Віктор Олексійович — завідувач кафедри образотворчого мистецтва і дизайну Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара;
- Лінда Світлана Миколаївна — завідувач кафедри дизайну та основ архітектури Національного університету «Львівська політехніка»;
- Ніколаєва Тетяна Вадимівна — завідувач кафедри художнього моделювання костюму Київського національного університету технологій та дизайну (*заступник голови підкомісії*);
- Прищенко Світлана Валеріївна — професор кафедри дизайну Інституту дизайну та реклами;
- Селівачов Михайло Романович — завідувач кафедри дизайну середовища Київського національного університету культури і мистецтв;
- Стасенко Володимир Васильович — завідувач кафедри графічного дизайну і мистецтва книги Української академії друкарства;
- Стрижова Оксана Петрівна — доцент кафедри дизайну Хмельницького національного університету;
- Чепелюк Олена Валеріївна — завідувач кафедри дизайну Херсонського національного технічного університету.

Стандарт розглянуто і схвалено на засіданні підкомісії зі спеціальності 022 «Дизайн» науково-методичної комісії з культури і мистецтва сектору вищої освіти Науково-методичної ради Міністерства освіти і науки України, протокол № 3 від 12.10.2016 р.

Стандарт розглянуто на засіданні сектору вищої освіти Науково-методичної ради Міністерства освіти і науки України (протокол № 20 від 27.02.2018 р.).

Фахову експертизу проводили:

1. Криволапов Михайло Олександрович — академік Національної академії мистецтв України, заслужений діяч мистецтв України, доктор мистецтвознавства, професор.

2. Бутенко Володимир Григорович — доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент Національної академії педагогічних наук України, академік Міжнародної академії проблем людини, директор Українського науково-дослідного інституту естетичної освіти.
3. Борисов Юрій Борисович — кандидат мистецтвознавства, доцент, голова правління Спілки дизайнерів України.

Методичну експертизу проводили:

1. Сікорська Ірина Миколаївна — кандидат наук з державного управління, Національний експерт з реформування вищої освіти Програми ЄС Еразмус+.
2. Таланова Жаннета Василівна — доктор педагогічних наук, доцент, старший науковий співробітник, менеджер з аналітичної роботи Національного Еразмус+ офісу в Україні.

Стандарт розглянуто Міністерством культури України та Федерацією роботодавців України.

Стандарт розглянуто після надходження всіх зауважень та пропозицій та схвалено на засіданні підкомісії зі спеціальності 022 «Дизайн» науково-методичної комісії з культури і мистецтва сектору вищої освіти Науково-методичної ради Міністерства освіти і науки України, протокол № 6 від 21.11.2018 р.

II. Загальна характеристика

Рівень вищої освіти	Другий рівень
Ступінь вищої освіти	Магістр
Галузь знань	02 Культура і мистецтво
Спеціальність	022 Дизайн (зазначити назву спеціалізації за наявності)
Обмеження щодо форм навчання	Без обмежень
Освітня кваліфікація	Магістр дизайну
Кваліфікація в дипломі	Ступінь вищої освіти — Магістр Спеціальність — 022 Дизайн Спеціалізація — (зазначити назву спеціалізації за наявності) Освітня програма — (зазначити назву)
Опис предметної області	<p><i>Об'єкт:</i> об'єкти та процеси дизайну в промисловій, побутовій, суспільній, соціокультурній сферах життєдіяльності людини.</p> <p><i>Цілі навчання:</i> формування фахівців, здатних розв'язувати складні задачі та практичні проблеми у галузі дизайну або у процесі навчання, що передбачає проведення наукових і проектних досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.</p> <p><i>Теоретичний зміст предметної області:</i> поняття, концепції, принципи дизайну та їх використання для забезпечення якості предметно-просторового та візуально-інформаційного середовища, заданих властивостей та естетичних характеристик об'єктів дизайну (за спеціалізаціями).</p> <p><i>Методи, методика та технології:</i> теорія і методологія проведення наукових та проектних досліджень у сфері дизайну; інноваційні стратегії проектування об'єктів дизайну; методика викладання мистецьких (дизайнерських) дисциплін.</p> <p><i>Інструменти та обладнання:</i> обладнання, техніки та технології роботи у відповідних матеріалах, сучасні програмні продукти, що застосовуються у сфері дизайну (за спеціалізаціями).</p>
Академічні права випускників	Можливість навчання за програмами третього (освітньо-наукового, освітньо-творчого) рівня вищої освіти. Набуття додаткових кваліфікацій в системі післядипломної освіти.

III. Обсяг кредитів ЄКТС, необхідний для здобуття ступеня вищої освіти «Магістр»

Обсяг освітньо-професійної програми магістра на основі ступеня бакалавра становить 90 кредитів ЄКТС.

Обсяг освітньо-наукової програми магістра на основі ступеня бакалавра становить 120 кредитів ЄКТС.

Мінімум 35% обсягу освітньої програми має бути спрямовано на забезпечення загальних та спеціальних (фахових) компетентностей за спеціальністю, визначених Стандартом вищої освіти.

IV. Перелік компетентностей випускника

Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі дизайну або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.
Загальні компетентності	<ol style="list-style-type: none"> 1. Здатність генерувати нові ідеї (креативність). 2. Вміння виявляти, ставити та розв'язувати проблеми. 3. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності). 4. Здатність працювати в міжнародному контексті. 5. Здатність розробляти та керувати проектами. 6. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо. <p>Додатково для освітньо-наукових програм:</p> <ol style="list-style-type: none"> 7. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності	<ol style="list-style-type: none"> 1. Здатність здійснювати концептуальне проектування об'єктів дизайну з урахуванням функціональних, технічних, технологічних, екологічних та естетичних вимог (за спеціалізацією). 2. Здатність проведення проектного аналізу усіх впливових чинників і складових проектування та формування авторської концепції проекту. 3. Здатність розуміти і використовувати причинно-наслідкові зв'язки у розвитку дизайну та сучасних видів мистецтв. 4. Здатність забезпечити захист інтелектуальної власності на твори образотворчого мистецтва та дизайну. 5. Володіння теоретичними і методичними засадами навчання та інтегрованими підходами до фахової підготовки дизайнерів; планування власної науково-педагогічної діяльності. <p>Додатково для освітньо-професійних програм:</p> <ol style="list-style-type: none"> 6. Здатність застосовувати у практиці дизайну виражальні художньо-пластичні можливості різних видів матеріалів,

	<p>інноваційних методів і технологій.</p> <p>7. Здатність застосовувати засоби спеціального рисунка та живопису (за спеціалізаціями), а також методики використання апаратних і програмних засобів комп'ютерних технологій.</p> <p>8. Здатність вести ефективну економічну діяльність у сфері дизайну.</p> <p>9. Здатність створювати затребуваний на ринку та суспільно відповідальний продукт дизайну (товари і послуги).</p> <p>10. Вміння переконливо демонструвати споживачу привабливу культурну цінність та економічну вартість створеного креативного продукту.</p> <p>Додатково для освітньо-наукових програм:</p> <p>11. Здатність застосовувати методологію наукових досліджень на теоретичному і практичному рівнях.</p>
--	---

V. Нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти

1. Генерувати ідеї для вироблення креативних дизайн-пропозицій, вибудовувати якісну та розгалужену систему комунікацій, застосовувати основні концепції візуальної комунікації у мистецькій та культурній сферах.
2. Розробляти науково-обґрунтовану концепцію для розв'язання фахової проблеми.
3. Обирати певну модель поведінки при спілкуванні з представниками інших професійних груп різного рівня.
4. Представляти результати діяльності у науковому та професійному середовищі в Україні та поза її межами.
5. Розробляти, формувати та контролювати основні етапи виконання проекту.
6. Формувати проектні складові у межах проектних концепцій; володіти художніми та мистецькими формами соціальної відповідальності.
7. Критично осмислювати теорії, принципи, методи та поняття з різних предметних галузей для розв'язання завдань і проблем у галузі дизайну.
8. Здійснювати передпроектний аналіз із урахуванням усіх вагомих чинників, що впливають на об'єкт проектування; формулювати авторську концепцію проекту.
9. Застосовувати методику концептуального проектування та здійснювати процес проектування з урахуванням сучасних технологій і конструктивних вирішень, а також функціональних та естетичних вимог до об'єкта дизайну.
10. Критично опрацьовувати художньо-проектний доробок українських і зарубіжних фахівців, застосовувати сучасні методики та технології наукового аналізу для формування авторської концепції, пошуку українського національного стилю.
11. Визначати естетичні проблеми дизайнерських шкіл та напрямків з урахуванням генезису сучасного художнього процесу в дизайні; мати синтетичне уявлення щодо історії формування сучасної візуальної культури.

12. Володіти базовими методиками захисту інтелектуальної власності; застосовувати правила оформлення прав інтелектуальної власності.

13. Обирати оптимальні методи викладання матеріалу студентській аудиторії в межах фахових компетентностей; вміти програмувати, організовувати та здійснювати навчально-методичне забезпечення фахових дисциплін.

14. Застосовувати інноваційні методи і технології роботи з матеріалом (за спеціалізаціями).

15. Представляти концептуальне вирішення об'єктів дизайну засобами новітніх технологій, застосовувати прийоми графічної подачі при розв'язанні художньо-проектних завдань (за спеціалізаціями).

Додатково для освітньо-професійних програм

16. Формувати дизайн-маркетингову стратегію позиціонування та просування продуктів дизайну (товарів і послуг) на внутрішньому та глобальному ринках.

17. Управляти процесом вироблення продукту дизайну (товарів і послуг) на різних етапах брендингу та ребрендингу (за спеціалізаціями).

Додатково для освітньо-наукових програм

18. Планувати професійну діяльність у сфері дизайну відповідно до потреб і запитів суспільства та ринку; провадити підприємницьку діяльність у сфері дизайну.

19. Застосовувати методологію наукових досліджень у процесі теоретичного і практичного аналізу; узагальнювати результати дослідження та впроваджувати їх у дизайнерську практику; виявляти практичні та теоретичні особливості наукової гіпотези.

VI Форми атестації здобувачів вищої освіти

Форми атестації здобувачів вищої освіти	Атестація здобувачів ступеня вищої освіти «Магістр» здійснюється у формі публічного захисту кваліфікаційної роботи.
Вимоги до кваліфікаційної роботи	Кваліфікаційна робота має передбачити самостійне розв'язання складної задачі або комплексної проблеми у галузі дизайну, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог. У кваліфікаційній роботі не може бути академічного плагіату, фальсифікації. Кваліфікаційна робота має бути розміщена на сайті закладу вищої освіти або його структурного підрозділу, або у репозитарії закладу вищої освіти.

VII. Вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти

У закладах вищої освіти повинна функціонувати система забезпечення закладом вищої освіти якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (система

внутрішнього забезпечення якості), яка передбачає здійснення таких процедур і заходів:

- 1) визначення принципів та процедур забезпечення якості вищої освіти;
- 2) здійснення моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм;
- 3) щорічне оцінювання здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних і педагогічних працівників закладу вищої освіти та регулярне оприлюднення результатів таких оцінювань на офіційному сайті закладу вищої освіти, на інформаційних стендах та в будь-який інший спосіб;
- 4) забезпечення підвищення кваліфікації педагогічних, наукових і науково-педагогічних працівників;
- 5) забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, у тому числі самостійної роботи студентів, за кожною освітньою програмою;
- 6) забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом;
- 7) забезпечення публічності інформації про освітні програми, ступені вищої освіти та кваліфікації;
- 8) забезпечення ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату у наукових працях працівників закладів вищої освіти і здобувачів вищої освіти;
- 9) інших процедур і заходів.

Система забезпечення закладом вищої освіти якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (система внутрішнього забезпечення якості) за поданням закладу вищої освіти оцінюється Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти або акредитованими ним незалежними установами оцінювання та забезпечення якості вищої освіти на предмет її відповідності вимогам до системи забезпечення якості вищої освіти, що затверджуються Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти, та міжнародним стандартам і рекомендаціям щодо забезпечення якості вищої освіти.

VIII. Перелік нормативних документів, на яких базується стандарт вищої освіти

1. Закон України № 1556–VII «Про вищу освіту» // Відомості Верховної Ради (ВВР), 2014, № 37–38;
2. Закон України від 05.09.2017 р. «Про освіту». [Електронний ресурс]. — [Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>];
3. Національний Класифікатор професій ДК 003:2010 [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://dovidnyk.in.ua/directories/profesii>.
4. Національна рамка кваліфікацій. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-п>.
5. Постанова Кабінету Міністрів України від 29.04.15 року № 266 «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти». [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-%D0%BF>
6. Методичні рекомендації щодо розроблення стандартів вищої освіти, затверджені Наказом Міністерства освіти і науки України від 01 червня 2016 р. №

600 (зі змінами) [Електронний ресурс]. — Режим доступу:
<https://mon.gov.ua/ua/osvita/visha-osvita/naukovo-metodichna-rada-ministerstva-osviti-i-nauki-ukrayini/metodichni-rekomendaciyi-vo>

Генеральний директор директорату
вищої освіти і освіти дорослих

О. І. Шаров

**Пояснювальна записка до Стандарту вищої освіти України
другого (магістерського) рівня освіти зі спеціальності 022 «Дизайн»**

Складовими пояснювальної записки є додаткові рекомендації щодо вимог до кваліфікаційної роботи ступеня вищої освіти зі спеціальності 022 «Дизайн», працевлаштування випускників та матриці відповідності (Таблиці 1 і 2).

1. Додаткові рекомендації щодо вимог до кваліфікаційної роботи другого ступеня вищої освіти зі спеціальності 022 «Дизайн».

За умов навчання за освітньо-професійною програмою. Магістерська робота зі спеціальності «Дизайн» має бути завершеною проектною пропозицією, яка наочно демонструє практичне втілення теоретичних висновків. До складу магістерської роботи мають входити теоретична та графічна частини, а також макети/моделі тощо (за спеціалізаціями). Теоретична частина повинна мати всі необхідні складові (актуальність, аналіз проектної практики, обґрунтування дизайн-пропозиції тощо) і є обов'язковою передумовою практичної реалізації проектного вирішення, що засвідчує здатність здобувача розв'язувати професійні завдання відповідного рівня.

За умов навчання за освітньо-науковою програмою. Магістерська робота зі спеціальності «Дизайн» має бути завершеним науковим дослідженням з концептуальною проектною пропозицією, яка наочно демонструє можливе втілення теоретичних висновків. До складу магістерської роботи мають входити наукова та графічна частини. Наукова частина містить всі необхідні складові (актуальність, мета, методи дослідження, ступінь вивченості теми тощо) та обов'язково проходить перевірку на плагіат.

2. Магістр дизайну може займати первинні посади згідно з Національним класифікатором України «Класифікатор професій» ДК 003:2010:

2452.1	Дизайнер-дослідник
2452.2	Дизайнер (художник-конструктор) Дизайнер графічних робіт Дизайнер мультимедійних професій Дизайнер меблів Дизайнер інтер'єру Дизайнер одягу Дизайнер пакування Дизайнер промислових виробів та об'єктів Дизайнер тканини Експерт з модельної діяльності Модельєр Модельєр-конструктор Художник з комбінованих зйомок Художник-графік телебачення Художник-мультиплікатор Член колегії (художньо-експертної)
2213.2	Фахівець з ландшафтного дизайну
2455.2	Керівник (студії за видами мистецтва та художньої творчості, любительського об'єднання, клубу за інтересами та ін.)

2310.2	Викладач вищого навчального закладу Асистент
2320	Викладач професійно-технічного навчального закладу Вчитель середнього навчально-виховного закладу
2351.1	Науковий співробітник (методи навчання)
2359.1	Науковий співробітник (в інших галузях навчання)

3. Матриця відповідності визначених Стандартом компетентностей дескрипторам НРК (Таблиця 1, с. 12).

4. Матриця відповідності визначених Стандартом результатів навчання та компетентностей (Таблиця 2, с. 13).

Матриця відповідності визначених Стандартом компетентностей дескрипторам НРК (022 «Дизайн»)

Класифікація компетентностей за НРК	Знання	Уміння	Комунікація	Автономія та відповідальність
Загальні компетентності				
1. Здатність генерувати нові ідеї (креативність)		+	+	+
2. Вміння виявляти, ставити та розв'язувати проблеми		+		+
3. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності)			+	+
4. Здатність працювати в міжнародному контексті	+	+	+	+
5. Здатність розробляти та керувати проектами		+		+
6. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо	+			+
7. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу	+	+		+
Спеціальні (фахові) компетентності				
1. Здатність здійснювати концептуальне проектування об'єктів дизайну з урахуванням функціональних, технічних, технологічних, екологічних та естетичних вимог (за спеціалізацією)	+	+		+
2. Здатність проведення проектного аналізу усіх впливових чинників і складових проектування та формування авторської концепції проекту		+		+
3. Здатність розуміти і використовувати причинно-наслідкові зв'язки у розвитку дизайну та сучасних видів мистецтв	+			
4. Здатність забезпечити захист інтелектуальної власності на твори образотворчого мистецтва та дизайну	+			+
5. Володіння теоретичними і методичними засадами навчання та інтегрованими підходами до фахової підготовки дизайнерів; планування власної науково-педагогічної діяльності	+		+	+
6. Здатність застосовувати у практиці дизайну виразальні художньо-пластичні можливості різних видів матеріалів, інноваційних методів і технологій		+		
7. Здатність застосовувати засоби спеціального рисунка та живопису, а також методики використання апаратних і програмних засобів комп'ютерних технологій		+		
8. Здатність вести ефективну економічну діяльність у сфері дизайну	+			+
9. Здатність створювати затребуваний на ринку та суспільно відповідальний продукт дизайну (товари та послуги)		+		+

об'єкта дизайну																			
10. Критично опрацювати проектний доробок українських і зарубіжних фахівців, застосовувати сучасні методиками та технології наукового аналізу для формування авторської концепції, пошуку українського національного стилю	+										+								
11. Визначати естетичні проблеми дизайнерських шкіл та напрямків з урахуванням генезису сучасного художнього процесу в дизайні; мати синтетичне уявлення щодо історії формування сучасної візуальної культури												+		+					+
12. Володіти базовими методиками захисту інтелектуальної власності; застосовувати на практиці правила оформлення прав інтелектуальної власності													+				+	+	
13. Обирати оптимальні методи викладання матеріалу студентській аудиторії в межах фахових компетентностей; вміти програмувати, організовувати та здійснювати навчально-методичне забезпечення фахових дисциплін														+					
14. Застосовувати інноваційні методи і технології роботи з матеріалом (за спеціалізаціями)										+						+			
15. Представляти концептуальне рішення об'єктів дизайну засобами новітніх технологій, застосовувати прийоми графічної подачі при розв'язанні проектних завдань (за спеціалізаціями)																+			
16. Формувати дизайн-маркетингову стратегію позиціонування та просування продуктів дизайну (товарів і послуг) на внутрішньому та глобальному ринках																		+	
17. Управляти процесом вироблення продукту дизайну (товарів і послуг) на різних етапах брендингу та ребрендингу (за спеціалізаціями)	+																	+	
18. Планувати професійну діяльність у сфері дизайну відповідно до потреб і запитів суспільства та ринку; провадити підприємницьку діяльність у сфері дизайну	+																		+
19. Застосовувати методологію наукових досліджень у процесі теоретичного і практичного аналізу; узагальнювати результати дослідження та впроваджувати їх у дизайнерську практику; виявляти практичні та теоретичні особливості наукової гіпотези																+			+